

UTJECAJ ZDRAVSTVENE PISMENOSTI NA ADHERENCIJU BOLESNIKA OBOLJELIH OD OPSTRUKTIVNIH BOLESTI PLUĆA

MARKOTA G.¹, Lovrić B.^{2, 3, 8}, Mamić M.^{3, 4, 6}, Samaržija M.⁷, Kožić M.¹, Jovanović T.^{3, 4, 5}

¹ Opća županijska bolnica Požega, Požega, Croatia
Odjel za Pulmologiju

² Medicinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Croatia
Biomedicina i zdravstvo

³ Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek, Croatia
Katedra za sestrinstvo i palijativnu medicinu

⁴ Medicinski fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek, Croatia
Biomedicina i zdravstvo

⁵ Opća županijska bolnica Pakrac i bolnica hrvatskih veterana, Pakrac, Croatia
Jedinica za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite

⁶ Opća županijska bolnica Požega, Požega, Croatia
Dnevna bolnica psihijatrije

⁷ Opća županijska bolnica Požega, Požega, Croatia
Odjel za hitnu medicinu

⁸ Opća županijska bolnica Požega, Požega, Croatia
Jedinica za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite

Objective:

Cilj: Cilj ovog rada je ispitati utjecaj zdravstvene pismenosti na adherenciju bolesnika oboljelih od opstruktivnih bolesti pluća te ispitati povezanost adherencije s demografskim varijablama i zdravstvenom pismenosti kod bolesnika oboljelih od opstruktivnih bolesti pluća.

Ispitanici i metode: U provedenoj studiji uključeno je 104 ispitanika oboljelih od opstruktivnih bolesti pluća. Svaki od ispitanika koristio je kroničnu terapiju namijenjenu liječenju opstruktivnih bolesti pluća. Raspon starosne dobi ispitanika iznosio je od 18 do 81 godine starosti. Kao instrument istraživanja korišten je upitnika o sociodemografskim i anamnestičkim podacima, validirana Moriskyjeva ljestvica za određivanje adherencije (MMAS-8) te analizirana i potvrđena hrvatska inačica testa funkcionalne zdravstvene pismenosti SAHLCA-50. Za opis distribucije frekvencija istraživanih varijabli su upotrijebljene deskriptivne statističke metode.

Rezultati: Rezultati su pokazali kako je najviše ispitanika bilo ženskog spola (51,9%) te su najčešće bili u rasponu dobi od 61 do 80 godina starosti (37,5%). Nadalje su rezultati pokazali kako je adherencija nisko pozitivno povezana sa mjestom stanovanja ispitanika ($p = 0,004$), odnosno veća adherencija je povezana sa životom u urbanim područjima. U regresijsku analizu su uključene varijable spola, dobi, stupnja obrazovanja, mjesta stanovanja i zdravstvene pismenosti kao nezavisne (prediktorske) varijable, dok je zavisna varijabla adherencije. Ispitivane varijable značajno objašnjavaju 12,1% varijance adherencije kod bolesnika oboljelih od opstruktivnih bolesti pluća ($AR^2 = 0,121$; $p = 0,003$). Značajnim prediktorom pokazale su se varijable zdravstvene pismenosti ($p = 0,005$) i mjesta stanovanja ($p = 0,001$). Uvidom u β koeficijent vidljivo je kako bolja zdravstvena pismenost negativno, dok život u urbanim područjima pozitivno doprinosi adherenciji. Medijan adherencije kod bolesnika oboljelih od opstruktivnih bolesti pluća je 5,25 (Interkvartilnog raspona od

4 do 6,25).

Zaključak: Problem neadherencije glasi za jedan od vodećih problema kod liječenja osoba s kroničnim stanjima. Odgovarajuća razina zdravstvene pismenosti ima izravan utjecaj na adherenciju bolesnika te je kao takva jedan od važnih prediktora za postizanje veće razine adherencije, što može posredovati u dobroj kontroli opstruktivnih plućnih bolesti.